

Sygn. akt I C 264/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2016r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Włodarek

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Paszczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 września 2016r.

sprawy

z powództwa **D. P. (PESEL (...))**

przeciwko pozwanym **J. K. (1) (PESEL (...)) i J. K. (2) (PESEL (...))**

o zapłatę

1. zasądza solidarnie od pozwanych J. K. (1) i J. K. (2) na rzecz powódki D. P. kwotę 5.545,59zł (pięć tysięcy pięćset czterdzieści pięć złotych 59/100) wraz z odsetkami:

a. ustawowymi, z tym że od dnia 1 stycznia 2016r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 3.489,32zł (trzy tysiące czterysta osiemdziesiąt dziewięć złotych 32/100) od dnia 15 października 2014r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 936,86zł (dziewięćset trzydzieści sześć złotych 86/100) od dnia 3 lipca 2015r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 399,08zł (trzysta dziewięćdziesiąt dziewięć złotych 08/100) od dnia 6 listopada 2015r. do dnia zapłaty,

b. ustawowymi za opóźnienie w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi:

- od kwoty 232,41zł (dwieście trzydzieści dwa złote 41/100) od dnia 20 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 487,92zł (czterysta osiemdziesiąt siedem złotych 92/100) od dnia 31 sierpnia 2016r. do dnia zapłaty,

2. nakazuje pobrać solidarnie od pozwanych J. K. (1) i J. K. (2) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu kwotę 278,00zł (dwieście siedemdziesiąt osiem 00/100) tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej oraz kwotę 630,00zł (sześćset trzydzieści złotych 00/100) tytułem nieuiszczonych wydatków,

3. zasądza solidarnie od pozwanych J. K. (1) i J. K. (2) na rzecz powódki D. P. kwotę 1.200,00zł (jeden tysiąc dwieście złotych 30/100) podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 264/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 15 października 2014r. powódka D. P. skierowała do tut. Sądu żądanie zasądzenia solidarnie od pozwanych J. K. (1) i J. K. (2) kwoty 3.489,32zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanych na jej rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, iż w dniu 10 grudnia 2004r. zawarła z poprzednikami prawnymi pozwanych umowę o dożywocie, w której wyrokiem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 30 lipca 2013r. w sprawie o sygn. akt I C 20/09 zmieniono uprawnienie objęte treścią tego kontraktu za wyjątkiem służebności dożywotniego mieszkania, kosztów związanych z ogrzewaniem budynku i opłatami eksploatacyjnymi, na dożywotnią rentę odpowiadającą wartości tych uprawnień. Powódka wskazała również, że w ramach postanowień kontraktu korzysta z wydzielonej części nieruchomości, do której dostarczana jest energia elektryczna niezbędna do zabezpieczenia potrzeb jej życiowych, natomiast pozwani pomimo istniejącego obowiązku nie regulują obciążających ich należności, a powyższy stan obejmuje okres od stycznia 2012r. do chwili obecnej.

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2015r. w sprawie o sygn. akt I Nc 4264/14 powódka została zwolniona w całości od kosztów sądowych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I Nc 4264/14 uwzględnił w całości roszczenia powództwa i orzekł o kosztach postępowania.

Sprzeciw od opisanego wyżej orzeczenia w ustawowym terminie wnieśli pozwani J. K. (1) i J. K. (2).

Pozwani zaskarżyli przedmiotowe orzeczenie w całości oraz zgłosili zarzut potrącenia należności dochodzonych pozwem z należnościami przysługującymi pozwanym w stosunku do powódki oraz wnieśli o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powódki kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Pozwani przyznali, że w ramach umowy o dożywocie są zobowiązani dostarczać powódce energię elektryczną do nieruchomości i pokrywać koszty jej zużycia, natomiast wskazali na istniejący konflikt pomiędzy stronami, w szczególności w zakresie braku możliwości wymiany licznika energii elektrycznej, a ponadto wskazali, że z powódką zamieszkuje członek jej rodziny i nie ma podstaw ażeby ponosili również dodatkowe koszty zużycia energii elektrycznej przez osobę trzecią. Dodatkowo wskazali, iż z uwagi na istniejące pomiędzy stronami wierzytelności pieniężne i ich wysokość należność powódki podlega umorzeniu z wierzytelnościami pozwanych i w tym zakresie pozwani z uwagi na wysokość przysługujących im od powódki świadczeń nie są zobowiązani do zapłaty.

Postanowieniem z dnia 19 kwietnia 2015r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 264/15 ustanowił dla powódki D. P. adwokata z urzędu.

W piśmie procesowym z dnia 3 lipca 2015r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 936,86zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 lipca 2015r. do dnia zapłaty, w piśmie procesowym z dnia 6 listopada 2015r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 399,08zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 6 listopada 2015r. do dnia zapłaty, a w piśmie procesowym z dnia 31 sierpnia 2016r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 487,92zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 sierpnia 2016r. do dnia zapłaty.

W związku z modyfikacją żądania pozwani złożyli powódce oświadczenia o potrąceniu i podnieśli zarzut potrącenia wskazując jednocześnie na umorzenie należności dochodzonej przez powódkę z należnościami przysługującymi od niej pozwanym i wnieśli o oddalenie powództwa w całości również w rozszerzonej części.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 10 grudnia 2004r. powódka D. P. zawarła z R. K. i U. K. umowę o dożywocie przenosząc na rzecz w/w własność zabudowanej nieruchomości składającej się z działek (...) o obszarze 00.71,65ha położonych w miejscowości Z. Cukrownia, dla której Sąd Rejonowy w Kaliszu prowadzi Kw nr (...).

W ramach tak ukształtowanego kontraktu R. i U. K. zobowiązali się zapewnić powódce dożywotnie utrzymanie polegające na przyjęciu jej jako domownika, dostarczeniu jej wyżywienia, ubrania, mieszkania wraz z dostarczeniem energii i ciepła, zapewnieniem odpowiedniej pomocy i pielęgnowania w chorobie oraz sprawieniu jej własnym kosztem pogrzebu odpowiadającego miejscowym zwyczajom, a ponadto ustanowili na jej rzecz służebność mieszkania polegającą na prawie korzystania z dotychczas zajmowanego całego piętra, tj. 3 pokoi z używalnością kuchni, łazienki i wc.

W dniu 24 kwietnia 2006r. R. K. i U. K. sprzedali opisaną wyżej nieruchomość pozwanym J. K. (1) i T. K..

(kopia aktu notarialnego Rep. A (...) k. 24-26, kopia aktu notarialnego Rep. A (...) k. 27 – 28, zeznania świadka R. K. k. 178-178v, zeznania świadka U. K. k. 178v-179).

Wyrokiem z dnia 30 lipca 2013r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 20/09 zmienił uprawnienie objęte treścią prawa dożywocia wynikające z umowy z dnia 10 grudnia 2004r. za wyjątkiem służebności dożywotniego mieszkania, kosztów związanych z ogrzewaniem budynku i opłatami eksploatacyjnymi, na dożywotnią rentę odpowiadającą wartości tych uprawnień i zasądził od J. K. (1) i J. K. (2) solidarnie na rzecz D. P. rentę w wysokości 716zł miesięcznie poczynając od miesiąca kwietnia 2013r. płatną do dnia 10 każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat oraz zasądził od J. K. (1) i J. K. (2) na rzecz D. P. kwotę 26.755zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 kwietnia 2013r. do dnia zapłaty, a ponadto zasądził kwotę skapitalizowanej renty.

W wyniku kontroli instancyjnej Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt II Ca 534/13 oddalił apelację J. K. (1) i J. K. (2) od opisanego wyżej orzeczenia.

(z akt SR w Kaliszu I C 20/09 wyrok. k. 881, 952, kopia wyroku k. 31)

Do wydzielonej w ramach umowy o dożywocie do korzystania powódce części nieruchomości dostarczana jest energia elektryczna. Dostawcą tego paliwa jest przedsiębiorstwo (...) S.A. z/s w G.. Pomiar zużycia energii w tej części nieruchomości wykonywany jest przy użyciu odrębnego licznika, natomiast na nieruchomości znajdują się dwa liczniki energii elektrycznej.

Począwszy od stycznia 2012r. pozwani zaprzestali regulować należności za użytą przez powódkę energię elektryczną i kosztów jej dostarczenia

Brak opłat obejmuje następujące okresy rozliczeniowe:

- od 11 listopada 2011r. do 17 stycznia 2012r. na kwotę 164,30zł,
- od 18 stycznia 2012r. do 12 marca 2012r. na kwotę 151,57zł,
- od 13 marca 2012r. do 15 maja 2012r. na kwotę 177,94zł,
- od 16 maja 2012r. do 6 lipca 2012r. na kwotę 137,90zł,
- od 7 lipca 2012r. do 8 września 2012r. na kwotę 167,07zł,
- od 9 września 2012r. do 9 listopada 2012r. na kwotę 174,16zł,
- od 10 listopada 2012r. do 19 stycznia 2013r. na kwotę 207,78zł,
- od 20 stycznia 2013r. do 6 marca 2013r. na kwotę 118,55zł,
- od 7 marca 2013r. do 8 maja 2013r. na kwotę 178,30zł,

- od 9 maja 2013r. do 9 lipca 2013r. na kwotę 199,55zł,
- od 10 lipca 2013r. do 9 września 2013r. na kwotę 156,19zł,
- od 10 września 2013r. do 8 listopada 2013r. na kwotę 401,95zł,
- od 9 listopada 2013r. do 11 stycznia 2014r. na kwotę 401,19zł,
- od 12 stycznia 2014r. do 6 marca 2014r. na kwotę 183,92zł,
- od 7 marca 2014r. do 31 maja 2014r. na kwotę 225,88zł,
- od 1 czerwca 2014r. do 12 lipca 2014r. na kwotę 252,79zł,
- od 13 lipca 2014r. do 5 września 2014r. na kwotę 190,52zł,
- od 6 września 2014r. do 8 listopada 2014r. na kwotę 223,38zł,
- od 9 listopada 2014r. do 13 stycznia 2015r. na kwotę 274,92zł,
- od 14 stycznia 2015r. do 6 marca 2015r. na kwotę 185,83zł
- od 7 marca 2015r. do 19 maja 2015r. na kwotę 252,73zł,
- od 20 maja 2015r. do 14 lipca 2015r. na kwotę 198,38zł,
- od 15 lipca 2015r. do 12 września 2015r. na kwotę 200,70zł,
- od 13 września 2015r. do 10 listopada 2015r. na kwotę 232,41zł,
- od 11 listopada 2015r. do 15 stycznia 2016r. na kwotę 268,88zł,
- od 16 stycznia 2016r. do 9 marca 2016r. na kwotę 219,04zł.

Powyższe należności na rzecz przedsiębiorstwa energetycznego zostały w całości uregulowane przez powódkę.

Łączna wartość wpłat dokonanych przez powódkę wynosi kwotę 5.545,59zł.

W tożsamym czasookresie strona pozwani regulowali należności za pozostałe media dostarczane do nieruchomości.

(faktury i dowody wpłat k. 7-23, 140-143, 169-170, 177, 237-238, zeznania świadka R. K. k. 178-178v, zeznania świadka U. K. k. 178v-179)

Pomiędzy stronami poza sprawą o sygn. akt I C 20/09 toczyły się inne postępowania o świadczenia pieniężne, w wyniku których orzekano o odpowiedzialności finansowej zarówno strony powodowej jak i pozwanych. Tytuły wykonawcze powstałe w tych postępowaniach zostały skierowane do egzekucji komorniczej w celu ich przymusowej realizacji.

I tak, wyrokiem z dnia 19 września 2008r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 776/06 zasądził od R. K. i U. K. na rzecz D. P. kwotę 7.400zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12 lutego 2007r. oraz rozstrzygnął o kosztach procesu.

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2014r. Sąd Rejonowy w Kaliszu w sprawie o sygn. akt I C 821/10 zasądził od D. P. na rzecz J. K. (1) i J. K. (2) solidarnie kwotę 31.833zł oraz rozstrzygnął o kosztach procesu. W wyniku zaskarżenia tego

orzeczenia przez D. P. Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 11 grudnia 2014r. w sprawie o sygn. akt II Ca 498/14 oddalił apelację D. P. oraz obciążył w/w kosztami procesu w kwocie 1.200zł.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 28 grudnia 2011r. w sprawie o sygn. akt I C 1564/09 oddalono powództwo D. P. przeciwko m.in. J. K. (1) i J. K. (2) o ustalenie nieważności czynności prawnej. Apelację D. P. od tego orzeczenia oddalono wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 czerwca 2012r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/12, a następnie postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2013r. w sprawie o sygn. akt II CSK 680/12 odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej. W orzeczeniach tych obciążono D. P. kosztami poszczególnych postępowań odwoławczych odpowiednio w wysokości w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym po 1.350zł.

(z akt SR w Kaliszu I C 776/06 wyrok k. 242, z akt SR w Kaliszu I C 20/09 wyrok k. 881, 952, kopie orzeczeń 29-30, 31, 66, 112, 113-114, 127,128-129, 130, 131-132, 133, informacja komornika k. 160, 161)

Pozwani złożyli powódce oświadczenia o potrąceniu należności, w którym wskazali wierzytelności podlegające rozliczeniu i zakres ich umorzenia.

(kopia oświadczeń k. 67-73, 159, 174, 183, 241)

W części nieruchomości zamieszkałej przez powódkę D. P. przybywa do dnia (...) syn brata jej męża P. P., jest on tam zameldowany od dnia 11 lutego 2010r.

P. P. jest podopiecznym Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w S..

W ramach tej placówki korzysta on z zajęć terapeutycznych, które trwają od poniedziałku do piątku przez kilka godzin dziennie, a także w okresach od 1 lipca 2011r. do 31 grudnia 2011r. od 4 stycznia 2012r. do 31 grudnia 2012r., od 7 stycznia 2013r. do 31 grudnia 2013r., od 5 sierpnia 2015r. do 31 grudnia 2015r. miał przyznaną pomoc w formie obiadów.

W okresach od dnia 4 lutego 2014r. na czas 6 miesięcy, do dnia 31 sierpnia 2014r., od dnia 6 lutego 2015r. na czas 6 miesięcy, od dnia 3 sierpnia 2015r. do 31 stycznia 2016r. P. P. został skierowany do tego ośrodka na pobyt dzienny, a od dnia 17 stycznia 2016r. został skierowany do tego ośrodka na pobyt całodobowy.

(zaświadczenie k. 74, odpisy decyzji k. 187-190, 193-201, zeznania świadka R. K. k. 178-178v, zeznania świadka U. K. k. 178v-179)

Dokumenty źródłowe w postaci dołączonych do akt faktur Vat wystawianych przez przedsiębiorstwo energetyczne wskazują ile faktycznie zużyto energii elektrycznej w gospodarstwie domowym powódki w poszczególnych okresach.

Średniodobowe jej wykorzystanie w części nieruchomości, z której korzysta powódka wynosi 5,08 kWh/24 godz.

Statystyczne zużycie energii elektrycznej przy wysokim zużyciu energii elektrycznej w jednoosobowym gospodarstwie domowym wynosi ponad 1400 kWh, co stanowi średniodobowe zużycie w wysokości co najmniej 3,84 kWh/24 godz.

Średniodobowe zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym powódki nie odbiega znacząco od podanego 5,08 kWh/24 godz. średniodobowego zużycia na podstawie danych statystycznych.

(opinia biegłego k. 207-212, 220-221)

Powódka utrudnia pozwanym korzystanie z należącej do nich nieruchomości oraz zamontowanie w nieruchomości nowego licznika energii elektrycznej.

(kopia pisma przedsiębiorstwa energetycznego k. 75, kopia protokołu czynności komorniczej k. 88, kopia pisma k. 109, kopia wyroku k. 110-111, kopia zlecenia k. 134, kopia dowodów wpłat k. 135, zeznania świadka R. K. k. 178-178v, zeznania świadka U. K. k. 178v-179)

Sąd uznał za przydatną do ustalenia stanu faktycznego opinie główną i uzupełniającą sporządzone przez biegłego z zakresu elektroenergetyki albowiem są one pełne, jasne, zrozumiałe, wyczerpujące i kompleksowe oraz wewnętrznie spójne. Biegły w opiniach udzielił odpowiedzi na wszystkie postawione w tezach dowodowych pytania, sformułowania zawarte w treści opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w nich ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegły przedstawił metodę badawczą, materiał badawczy, na którym się oparł. Wnioski końcowe opinii są zwięzłe i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez biegłego badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

W szczególności biegły wskazał, iż w okresie objętym żądaniem pozwu i sprecyzowanym w dalszych pism procesowych strony powodowej brak jest możliwości ustalenia, w oparciu o materiały źródłowe, w szczególności rachunki wystawiane przez przedsiębiorstwo energetyczne, przy uwzględnieniu rodzaju i charakteru posiadanych przez powódkę urządzeń elektrycznych, podziału energii zużywanej na potrzeby powódki i dorosłej osoby trzeciej z nią zamieszkałej, a jedyną możliwością ustalenia ilości pobranej energii elektrycznej jest sytuacja, gdy pobierana energia byłaby mierzona przez liczniki w oddzielnych układach pomiarowych przystosowanych do tych zadań.

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Nie stanowią dowodu w sprawie wyjaśnienia informacyjne złożone przez powódkę D. P. i pozwaną J. K. (1) na rozprawie w dniu 9 września 2015r. albowiem wobec nie uwzględniania dowodu z przesłuchania stron postanowieniem z dnia 7 września 2016r. depozycje w/w złożone w trybie art. 212 § 1 kpc nie stanowią dowodu określonego w art. 299 kpc.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż powódka oraz poprzednicy prawni strony pozwanych zawarli ważną i skuteczną umowę o dożywocie, w której nastąpiła zmiana podmiotowa po stronie zobowiązanych, a zakres i treść został zmodyfikowany w sposób następczy orzeczeniem Sądu (por. art. 908 kc i at. 913 kc, 914 kc).

Strony w ramach istniejącego kontraktu uzgodniły elementy przedmiotowo i podmiotowe istotne oraz w sposób jednoznaczny i indywidualny określiły prawa i obowiązki podmiotów zobowiązań.

Stosownie do treści art. 353 § 1 kc, podstawowym obowiązkiem dłużnika jest spełnienie świadczenia. Prowadzi ono do zaspokojenia interesu wierzyciela, wskutek czego zobowiązanie wygasa.

Artykuł 354 kc określa obowiązki dłużnika w ten sposób, że oprócz treści zobowiązania rozumianej jako nakazy wyrażone w czynności prawnej stanowiącej źródło zobowiązania oraz odnoszących się do tego zobowiązania normach prawnych jego zachowanie powinno odpowiadać trzem dalszym wzorcom postępowania - celowi społeczno-gospodarczemu, zasadom współżycia społecznego, a także ewentualnie ustalonym zwyczajom, natomiast art. 355 kc określa sposób, w jaki dłużnik powinien wykonywać zobowiązanie i w tym znaczeniu stanowi swoistą kontynuację uregulowań zawartych w art. 354 kc i jednocześnie przepis ten definiuje pojęcie należytej staranności oraz ustanawia obowiązek dokładania owej staranności.

Niedostosowanie się przez dłużnika do opisanych wyżej wymagań sprawia, że dojdzie do nienależytego wykonania zobowiązania lub niewykonania całkowitego.

Każda bowiem rozbieżność pomiędzy prawidłowym spełnieniem świadczenia a rzeczywistym zachowaniem się dłużnika rodzi odpowiedzialność kontraktową.

Nienależyte wykonanie zobowiązania ma bowiem miejsce wtedy, gdy zachowanie dłużnika zmierzało do spełnienia świadczenia, jednak osiągnięty przez niego wynik nie spełnia wymogów świadczenia, do którego dłużnik był zobowiązany.

W przedstawionych warunkach należy wskazać, iż pozwani bezpodstawnie odmawiają powódce uregulowania obciążających ich kosztów dostarczenia i zużycia energii elektrycznej wynikających z korzystania przez powódkę z części nieruchomości w ramach umowy o dożywocie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w warunkach przedmiotowej sprawy nieskuteczne w płaszczyźnie materialnej są oświadczenie pozwanych o potrąceniu i zgłoszony formalnie zarzut potrącenia.

Potrącenie jest czynnością materialnoprawną; dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie i wywołuje skutek w postaci wzajemnego umorzenia się wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2 kc, art. 499 kc). W razie podniesienia w procesie zarzutu potrącenia, podlega on badaniu pod kątem istnienia przesłanek z art. 498 § 1 kc. Warunkujące tę skuteczność przesłanki wymagalności i zaskarżalności wierzytelności muszą istnieć w czasie złożenia oświadczenia o potrąceniu i dotarcia jego treści do wiadomości dłużnika wierzytelności - por. wyrok SN z dnia 22 stycznia 2015r. w sprawie o sygn. III CNP 7/14, opubl. LEX nr 1640245, wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2015r. w sprawie o sygn. akt V ACa 744/14, opubl. LEX nr 1682850, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 19 marca 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 991/14, opubl. LEX nr 1665069, wyrok s.apel. w Białymstoku z dnia 19 lutego 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 804/14, opubl. LEX nr 1661134, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 3 września 2014r. w sprawie o sygn. akt V ACa 254/14, opubl. LEX nr 1659050.

Wyłączone spod potrącenia są m.in. wierzytelności o dostarczenie środków utrzymania. Do tej kategorii należą wierzytelności z umowy dożywocia (art. 908 i n. kc). Wierzytelność o dostarczenie środków utrzymania nie może być umorzona wbrew woli wierzyciela takiego wierzyciela. Ograniczenia dopuszczalności potrącenia ustawowego, podyktowane są potrzebą ochrony interesu strony pasywnej. - por. art. 505 pkt 2 kc, wyrok SN z dnia 2 grudnia 1985r. w sprawie o sygn. akt IV CR 211/85, opubl. L., wyrok SN z dnia 23 stycznia 2004r. w sprawie o sygn. akt III CK 251/02, opubl. L., wyrok SA w Warszawie z dnia 12 września 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 415/13, opubl. L..

Niezależnie od powyższego strona pozwana nie wykazała, iż czasowe zamieszkiwanie w nieruchomości zajmowanej przez powódkę osoby trzeciej wpłynęło wymiennie na ilość zużytej przez powódkę energii elektrycznej i spowodowało obciążenie pozwanych ponad wartość energii elektrycznej i jej kosztów, do której dostarczenia są zobowiązani.

Pozwani nie przedstawili w tym zakresie przesłanek egzoneracji.

Obowiązkiem pozwanych było bowiem przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6kc). Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w B. z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Nie nastąpiło to również przy wykorzystaniu wiedzy specjalistycznej.

Biegły w swojej opinii, którą Sąd uznał za przydatną do ustalenia stanu faktycznego stwierdził bowiem, iż dokumenty źródłowe w postaci dołączonych do akt faktur Vat wystawianych przez przedsiębiorstwo energetyczne wskazują ile faktycznie zużyto energii elektrycznej w gospodarstwie domowym powódki w poszczególnych okresach i w oparciu o zawarte w tych dokumentach dane określił średniodobowe jej wykorzystanie w części nieruchomości, z której korzysta powódka, które wyniosło 5,08 kWh/24 godz. Następnie biegły odwołał się do danych tzw. statystycznego

zużycia energii elektrycznej przy wysokim zużyciu energii elektrycznej w jednoosobowym gospodarstwie domowym, które wynosi ponad 1400 kWh, co pozwoliło na wyliczenie średniodobowego zużycia dla tego typu gospodarstwa w wysokości co najmniej 3,84 kWh/24 godz.

Konstatując biegły stwierdził, iż średniodobowe zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym powódki nie odbiegało znacząco od podanego średniodobowego zużycia na podstawie danych statystycznych.

Biegły wskazał również, że w okresie objętym żądaniem pozwu i sprecyzowanym w dalszych pism procesowych strony powodowej brak jest możliwości ustalenia, w oparciu o materiały źródłowe, w szczególności rachunki wystawiane przez przedsiębiorstwo energetyczne, przy uwzględnieniu rodzaju i charakteru posiadanych przez powódkę urządzeń elektrycznych, podziału energii zużywanej na potrzeby powódki i dorosłej osoby trzeciej z nią zamieszkałej, a jedyną możliwością ustalenia ilości pobranej energii elektrycznej jest sytuacja, gdy pobierana energia byłaby mierzona przez liczniki w oddzielnych układach pomiarowych przystosowanych do tych zadań, przy czym brak jest danych niezbędnych do przeprowadzenia szacunkowych wyliczeń z uwagi na fakt, że strony nie przedstawiły danych niezbędnych do przeprowadzenia takich wyliczeń, tj. ilości i mocy odbiorników elektrycznych, które byłyby podłączone do instalacji elektrycznej w części budynku zajmowanej przez powódkę.

Mając na uwadze powyższe należy również uwzględnić, że zamieszkujący z powódką krewny jest podopiecznym ośrodka pomocy społecznej, gdzie przebywał początkowo w trybie stacjonarnym przez kilka godzin dziennie od poniedziałku do piątku a od stycznia 2016r. jest tam całodobowo, w ramach którego zabezpieczano jego potrzeby, w tym egzystencjonalne.

Dodatkowo analiza wartości rachunków za energię elektryczną i ilości jej zużycia kształtuje się w okresie objętym pozwem, poza kilkoma wyjątkami, na zbliżonym poziomie.

Nie bez znaczenia pozostaje również okoliczność, iż pozwani akceptowali fakt zamieszkiwania w należącej do nich nieruchomości osoby trzeciej albowiem brak jest jakichkolwiek informacji co do podejmowanych w stosunku do niej uprawnień władczych przewidzianych chociażby w art. 222 § 1 kc i innych. Podobnie prezentuje się kwestia utrudniania przez powódkę możliwości wymiany licznika energii elektrycznej w nieruchomości i zniwelowania tego skutku przez pozwanych w drodze przymusu i w konsekwencji uzyskania efektywnej możliwości kontrolowania zużycia tego paliwa.

Z tych wszystkich względów Sąd zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 5.545,59zł wraz z odsetkami ustawowymi, z tym że od dnia 1 stycznia 2016r. odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 3.489,32zł od dnia 15 października 2014r. do dnia zapłaty, od kwoty 936,86zł od dnia 3 lipca 2015r. do dnia zapłaty, od kwoty 399,08zł od dnia 6 listopada 2015r. do dnia zapłaty oraz ustawowymi za opóźnienie w wysokości nie przekraczającej w stosunku rocznym odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 232,41zł od dnia 20 stycznia 2016r. do dnia zapłaty i od kwoty 487,92zł od dnia 31 sierpnia 2016r. do dnia zapłaty.

Ponadto Sad rozstrzygnął o kosztach procesu nakazując pobrać solidarnie od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu kwotę 278,00zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej oraz kwotę 630,00zł tytułem nieuiszczonych wydatków oraz zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 1.200,00zł podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 kc oraz o znowelizowaną na podstawie art. 2 pkt 1 lit. a i art. 2 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 9 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.1830) treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc i art. 359 § 1 i 2 - 2³ kc.

O kosztach procesu i zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie e art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc, art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2016.623 -

j.t. ze zm.) i w zw. z § 6 pkt 4 i § 2 ust. 3 i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461 – j.t. ze zm.) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015.1800).

Stosownie do treści art. 122 § 1 zd. 1 kpc adwokat lub radca prawny ustanowiony zgodnie z przepisami niniejszego działu ma prawo - z wyłączeniem strony - ściągnąć sumę należną mu tytułem wynagrodzenia i zwrotu wydatków z kosztów zasądzonych na rzecz tej strony od przeciwnika., natomiast na podstawie § 21 cyt. wyżej rozporządzenia w sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, koszty, o których mowa w § 19, sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji.

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu są elementem kosztów procesu i podlegają rozliczeniu według zasad obowiązujących przy zwrocie tych kosztów. Należy zatem stwierdzić, iż w przypadku pomocy prawnej świadczonej z urzędu, w sytuacji gdy reprezentowana przez takiego pełnomocnika strona wygra określone postępowanie, koszty winny być zasądzone od strony przeciwnej, a nie od Skarbu Państwa. Wówczas pełnomocnikowi służy prawo uzyskania tzw. klauzuli przenośnej – por. wyrok SA w Gdańsku z dnia 22 kwietnia 2015r. w sprawie o sygn. akt V ACa 983/14, opubl. L., wyrok SA w Białymstoku z dnia 21 września 2000r. w sprawie o sygn. akt I ACa 278/00, opubl. L., wyrok SN z dnia 8 września 1982r. w sprawie o sygn. akt I CZ 83/82, opubl. L., orz. SN z dnia 2 listopada 1954r. w sprawie o sygn. akt II CZ 248/54, opubl. PiP 1955, Nr 5, s. 150